

ПЕРЕВАЛЬСЬКА Марія Ананіївна (18. 10. 1947, с. Пиків Калинівського, нині Хмільницького р-ну Вінницької обл.) — мисткиня наївного малярства. Дружина [Василя](#), мати [Євдокима](#) і [Мирослави](#) Перевальських. Членкиня НСХУ (2023). Закінчила філологічний факультет Київського університету (1975). У 1966—69 допомагала [І. Гончару](#) збирати музейні зразки народного мистецтва Поділля. 1983—95 викладала українську мову та літературу в Республіканській художній середній школі; 1995—2015 — викладач на кафедрах української мови та культурології Національного університету біоресурсів і природокористування України (обидва — Київ). Після виходу на пенсію опанувала самотужки техніку

живопису. Жанрові багатофігурні картини П. достовірно відображають патріархальне життя подільського села середини 20 ст., народні звичаї, традиції. 16 творів мисткині репродуковано в книзі «Золотий Цап» І. Драча (2018). Її творчість пройнята життєствердним настроєм, любов'ю до рідного краю, цікавістю до побуту й дозвілля селян. Учасниця обласних, регіональних та всеукраїнських мистецьких виставок від 2018. Персональні — у Черкасах (2018), Києві (2019 — три експозиції, 2020—21), Обухові (Київська обл., 2020). Деякі твори зберігаються в колекції НСМНМ (Київ), Черкаському художньому музеї.

Основні твори

«Весілля на Поділлі» (2015), «У Пикові ярмаркують» (2017), «Толока», «Хліб на трудодні», «Танок», «Циганський табір», «Ярмарковий день» (усі — 2018), «На Різдво», «У бабусі Мартохи» (обидва — 2020), «Біля дороги» (2021), «Київські колядники» (2023).

Рекомендована література

1. Федорук О. «Золотий Цап» Івана Драча // Образотворче мистецтво. 2018. № 3;
2. Перевальський В. Мистецька ностальгія М. Перевальської // Артанія. 2019. Кн. 37;
3. Дацюк Г. Одна з нас: незагублені історії. Чц., 2020;
4. Овчаренко Е. Село Марії Перевальської // Слово Просвіти. 2021, 20 жовт.

[Т. П. Гончаренко](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Перевальська Марія Ананіївна / Т. П. Гончаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-882271>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).